pobijala govore prvih, kteri vsi so le prežvekovali to, kar se je poslednji čas bralo v judovskih listih, kterim lepe dobičke nese „ustavoverna“ pisarija. — Ko so nehali, poprime grof Hohenwart besedo in med drugim reče to-le: Različna in tudi nasprotna mnenja sem ravnokar slišal o tem, kaj bi naši državi koristilo. Al na posamesna vprašanja bode vlada odgovorila takrat, kedar pridejo na dnevni red te zbornice. Naj tedaj odgovorim na nektere opazke, ktere naravnost zadevajo vlado. Prvi govornik dr. Herbst je vladini program prijel in si dokazati prizadeval, da dela naša ne kažejo, da smo prijatelji ustave, a vendar ni mogel navesti del, ki bi kazala, da smo grešili zoper ustavo. Predgovornik se je dalje naslanjal na to, da smo mi v svojem programu izrekli, da je vlada v vseh posamesnih vprašanjih na debelo in drobno popolnoma edina, ter je iz tega sklepal, da, če bi to res bilo, bi mi bili lahko precej s predlogi v državni zbor stopili. Govornik pa je prezrl, da razglasivši program smo govorili le o edinosti principov; edinost načel in pa po teh načelih izdelane postave: to pa je dvoje. On je tudi omenil, da časniki prinašajo o ministerstvu pogostoma take novice, ki delajo nemir med ustavovernimi, — al govornik tega ni povedal, da vsi ti spisi izvirajo iz enega kotla, in da segajo na eno stran. (Dobro! dobro! na desni.) Očitala se nam je tudi prepoved svečanosti nemških zmag. Zarad tega sem že unidan dokazal, da vlada ni tega prepovedala zato, da bi enemu narodu nasprotovala, ampak zato, da se ne žalijo drugi narodi v Avstriji. (Dobro! dobro! na desni.) Drug govornik na levici je to prepoved porabil tudi v to, da je rekel, da je ministerstvo zunanjih oprav navskriž s tem ministerstvom. Grof Hohenwart dokaže, da ni res, in da se novemu ministerstvu očitati ne more, kar se je doživelo pri parlamentarnem (Herbst Giskrovem) ministerstvu, ktero se je razcepilo na dvoje: v večino in manjšino. (Veselost na desni, nemir na levi.) Nam se kaj enacega ne more očitati. (Dobro! na desni.) — Dalje nam je očital Rechbauer naše vedenje proti časnikom. Moja gospôda! mi spoštujemo in častimo popolnoma prostost tiska, a smo tudi preverjeni, da tisti, kteri vživa korist tiskovne prostosti, tudi mora škodo sprejeti. O prostosti tiska pa mora biti tudi meja, ktera se ne sme nikoli prestopiti gledé na prid državni, in na prid javne morale. (Prav dobro! na desni.) Isti govornik je omenil tudi ukaza gospoda ministra nauka, kteri deželne šolske svete pozivlja, naj šolsko postavo pregledajo, in ako so o njej kaki pomisliki, naj jih naznanijo ministerstvu. Gospôda! ali pač more kdo v tej zbornici trditi, da ona šolska postava ni pomanjkljiva? Al more zbornica le eno deželo imenovati, ktera je zadovoljna ž njo? Mislim, da ne. Gosp. dr. Rechbauer je tudi očital, da smo se pogajali z nasprotnimi strankami naše ustave. Prašam: kaj neki se je v tem obziru zgodilo? Pogovarjali smo se s posamesnimi voditelji češke stranke. Je li to napačno? Mi smo na čelo našemu programu stavili, notranji mir napraviti. Mislim, da to mora načelo biti vsakega državnika v Avstriji. Najbolj čudno pa je to, da nam to levica očita. Al je mar dosedanje ministerstvo prvo, ktero je v tem obziru s Čehi razprave imelo? Mislim, da je bilo tudi parlamentarno ministerstvo, ktero je prej ono stranko k razpravam na Dunaj vabilo! — Priporoča se nam politika čakanja, odlašanja. Res je to tudi ena politika; al dvomim, da je prav, da se nam ta politika priporoča od levice, vsaj so bili ravno isti možje, kteri so zarad take politike najbolj nasprotovali onemu ministerstvu, ktero si je na zastavo svojo zapisalo: „mi moremo čakati“ (Prav dobro! na desni) in takrat, menim, bila bi ta beseda menda bolj upravičena, kakor zdaj, ko se godé v Evropi reči, ktere Avstrijo resno opominjajo, ne trenutka zgubiti, da se vendar enkrat vredijo notranje razmere. (Dobro! na desni.) — Prvi govornik je razmotraval program ustavoverne stranke in stavil na čelo: državna politika ima pred vsem nalogo, skrbeti za to, da celotane ra zpade na kose. Vsaj tudi mi to želimo; al mi pa tudi vemo to, da krepka moč v središču državnem je le tam mogoča, kjer se naslanja na zadovoljne dežele. (Dobro! na desni.) Mislim, da skušnje dosedanje ne dokazujejo, da se je na prejšnji poti moč centralna okrepčala. (Prav dobro! na desni.) Dr. Giskra je omenil, da, če se razširi avtonomija (samouprava) deželnih zborov, je treba novega korektiva (pomočka) za okrepčanje centralne močí; ta korektiv bile bi direktne (neposrednje) volitve v državni zbor. Ko smo mi izrekli, da hočemo v postavodajavstvu razširiti pravico deželnih zborov, se je reklo, zdaj se ne sme na ustavi nič popravljati. Vi, gospôda, pa zvhtevate od nas direktne volitve, ki bi ravno predrugačile ustavo, kajti indirektne (posrednje) dosedanje volitve so podlaga naših zastopov. (Prav dobro! na desni.) Opomnim pa, da vprašanje direktnih volitev ni novo. Deželni zbori in tudi zbornica poslancev so o njih že obravnavali. Pokazalo se je takrat, da je napravila hud prepir med narodi. Čudno se mi zdi, če se od nas, kteri bi radi pomirljivo delali, tirja, da bi to delo s tem začeli, da bi iznova vrgli prepir med stranke. (Dobro, prav dobro! na desni.) — Tako je levičnike kakor muhe pobijal minister. Vsi osupnjeni so mu drugi dan davke spet za mesec april dovolili.

Telegram „Novicam“ 28. marca. Pri današnji obravnavi one postave, po kteri naj Granica neha vojaška naprava biti, sta Danilo in dr. Costa govorila za to, naj se poprej zaslišijo o tem postavni zastopniki. — Jutri pride protest ljublj. konstitucijskega društva zoper volitev kranjskih državnih poslancev. Odbor nasvetuje, naj zbornica izreče, da so volitve veljavne. Ako se sprejme ta predlog, je oni protest nova blamaža ljublj. „ustavovercev“!

Francosko. — Še zmirom je v Parizu strahovita vlada puntarskih razbojnikov na vrhu. Spet je dala vstreliti enega generala, drug je na smrt ranjen. Prava vlada, ki je v Versajlu, nima moči, da bi zatrla rdečo drhal v Parizu.

Popravki. Na strani 97. vrsti 7. odspodaj namesti 65.000 beri 6.500. — Na 1. strani zadnjih „Novic“ od zgorej v 5. vrsti namesti 27 beri 72 krajc., — v 7. vrsti pa namesti 100 zelnih glav beri 1000 zelnih sadík.

Žitna cena

v Kranji 27. marca 1871.

Vagán pšenice 6 fl. 15. — rží 4 fl. —. — ječmena 3 fl. —. — ovsa 2 fl. —. — soršice 4 fl. 60. — ajde 3 fl. 40. — prosa 3 fl. 35. — krompirja 1 fl. 65. — fižola 4 fl. 80.

Loterijne srečke:

v Gradcu, na Dunaji } 24. marca 1871: **27. 79. 22. 21. 75. 38. 42. 89. 36. 3.**

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 8. aprila.

Kursi na Dunaji 28. marca.

5% metaliki 58 fl. 10 kr. — Ažijo srebra 122 fl. 80 kr.
Narodno posojilo 67 fl. 95 kr. — Napoleondori 9 fl. 96 kr.

Odgovorni vrednik: Jožef Golé. — Natiskar in založnik: Jožef Blaznik v Ljubljani.